

Nr 40.

Af herr **Fahlén**, *m. fl.*, om anslag till understöd åt lokala föreningar för svensk hemslöjd.

Vid sistlidet års riksdag väcktes i bägge kamrarna en motion med hemställan att Riksdagen ville anslå ett belopp af 15,000 kronor att enligt af Kungl. Maj:t fastställda särskilda bestämmelser som understöd tilldelas i landet verkande lokala föreningar för främjande af svensk hemslöjd.

I motiveringen anfördes hufvudsakligen följande:

»Uti den till årets Riksdag aflämnade statsverkspropositionen hemställer Kungl. Maj:t, att Riksdagen, i likhet med hvad under de senaste åren ägt rum, ville anvisa ett belopp af 15,000 kronor åt föreningen för svensk hemslöjd.

Till stöd härför anføres bland annat, att föreningens verksamhet varit synnerligen förtjänstfull och att syftet med densamma vore mycket behjärtansvärdt samt väl ägnadt att uppmuntra hemslöjden. Ingen för hemslöjd intresserad och med förhållandena förtrogen kan annat än vitsorda och instämma i dessa uttalanden.

Jämnsides med och oberoende af nämnda förenings verksamhet har emellertid i vårt lands olika delar yppat sig ett varmt intresse för upplifvande af den gamla hemslöjden, hvilket tagit sig uttryck i bildandet af fristående föreningar, som omfattats med liflig sympati och vunnit stor anslutning inom de landsdelar, dit de förlagt sin verksamhet. Dessa föreningsars syftemål är dels och framförallt att väcka och vidmakthålla kärleken till hem och härd, uppleta och bevara de särmärken, som känneteckna hvarje provins' äldre kultur, skapa intresse för det egna arbetet dels ock att bereda tillfälle till inkomster för den befolkning, som däraf är i behof.

Bihang till Riksd. prot. 1911. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 20 Häft. (Nr 40—42.)

Att sådana önskemål skola bäst kunna förverkligas genom fristående föreningar, ledda af med olika orters befolkning och deras säregna förhållanden väl förtrogna personer, lär icke lida tvifvel.

Kostnaderna för uppehållande af dessa föreningars verksamhet hafva i allmänhet bestridts af enskilda samt landsting och hushållningssällskap. Med de många anspråk, som numera ställas på dessa och liknande bidragsgifvare, kan det icke förvåna, om bidragen varit mindre än att de kunnat motsvara behofven, äfven där dessa nedbragts till det minsta möjliga.

Här gäller det en visserligen liten men af stort och allmänt intresse uppbyren verksamhet uti vårt lands skilda delar, ännad att draga den stora allmänheten med sig till gemensam sträfvan för ett gagnande ändamål, hvilken verksamhet förr blifvit af statsmakterna erkänd såsom väl förtjänt af deras understöd, och då denna verksamhet icke allenast bör väl trifvas vid sidan af föreningen för svensk hemslöjd utan ock måste anses önskvärd till kompletterande af denna förenings arbete, så synes talande skäl för anslag af statsmedel till ifrågavarande verksamhets befrämjande föreligga.»

Denna framställning afstyrktes af statsutskottet och vann ej heller Riksdagens bifall.

Motionen vann dock understöd särskildt i Första kammaren och detta från två personer, hvilka grundade sina uttalanden på den känedom de vunnit om hemslöjdsverksamhetens värde och betydelse inom vidsträckta verksamhetsområden.

Det torde också knappast vara öfverdrifvet att påstå, det sympatierna inom kammaren voro så stora för framställningen, att en votering måhända kunnat trots utskottets afstyrkande utfalla till förmån för densamma.

Hufvudsakliga skälet, hvarför icke ens yrkande gjordes om bifall till motionen, var att söka i de då rådande mindre gynnsamma budgetförhållandena.

Någon betänklighet af sådan art behöfver i år icke förefinnas. Kungl. Maj:t har emellertid i årets statsverksproposition icke begärt annat anslag i förevarande syfte än 15,000 kronor till föreningen för svensk hemslöjd.

Säkert vill dock ingen förneka värdet af den hemslöjdsverksamhet som i skilda delar af landet utöfvas af där bildade föreningar, en verksamhet som år för år växer i omfattning och betydelse men tyvärr återhålles på grund af bristande medel.

Af sådan anledning tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att Riksdagen behagade anslå ett belopp af 15,000 kronor att på villkor, som af Kungl. Maj:t bestämmas, som understöd tilldelas i landet verkande lokala föreningar för svensk hemslöjd.

Stockholm den 25 januari 1911.

Hugo Fahlén.

H. Biörklund.

G. Rudebeck.

T. Troedsson.

L. E. Gezelius.

Carl G. Skytte.

Nr 41.

Af herr **Trapp**, om anslag till uppehållande af undervisningen vid *Hälsingborgs högre handelsinstitut.*

I landet finnas fyra af staten kontrollerade handelsinstitut, som i afseende å organisation och undervisning stå fullkomligt i jämbredd med hvarandra och som äfven med hänsyn till afgående lärjungars statskompetens äro likställda.

Af dessa åtnjuta emellertid blott *tre* statsunderstöd.

Hälsingborgs högre handelsinstitut, som började sin verksamhet redan år 1904 har för sin existens varit uteslutande hänvisadt till Hälsingborgs stads och enskilda personers välvilliga bistånd. Men nu då dessa senare tröttnat och fara uppstått, att handelsinstitutet i brist på medel måste med innevarande års utgång afsluta sin det allmänna gagnande verksamhet, så har jag ansett mig böra hemställa till Riksdagen om ett mindre anslag till Hälsingborgs högre handelsinstitut för år 1912.